

Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrimiçi Canlı Derslere Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi *

Examination Of Classroom Teachers' Motivation Levels For Live Online Lessons During The Pandemic Period

Öğretmen Mustafa Onur AYDOĞAN**
Öğretmen Halis Felek BİRSİN***
Öğretmen Tevfik Sezgin AKAN****

Öz:

“Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrimiçi Canlı Derslere Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesinden üretilmiştir (Dumlupınar üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (2021).

Çalışma ile, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İzmir ilinde resmi ve özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinde çevrimiçi canlı derslere yönelik motivasyon düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yürütülen bu çalışmada salgın sürecinde sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi canlı derslere yönelik motivasyonları ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Mevcut çalışma ile alan yazın açısından farklı bakış açısı sunulacağı düşünülmektedir.

* “Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrimiçi Canlı Derslere Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesinden üretilmiştir. (Dumlupınar üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (2021).

** Gazipaşa Mh.752 Sk.No:4/1 Menderes Gazi İlkokulu Sınıf Öğretmeni, İzmir/Türkiye mustafa.35.43@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2748-6827>

*** Gazipaşa Mh.752 Sk.No:4/1 Menderes Gazi İlkokulu Sınıf Öğretmeni, İzmir/Türkiye halisbirsin52@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3852-6959>

**** Aktepe Mh. 103 Sk. No:1 Anafartalar İlkokulu Sınıf Öğretmeni, İzmir/Türkiye tevfiksezginakan@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3721-7049>

Sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde çevrimiçi canlı derslere yönelik motivasyon düzeylerinin incelenmesi üzerine yapılan bu çalışma İzmir ilinde resmi ve özel okullarda görev yapmakta olan 106 sınıf öğretmeni ile 2021 Temmuz-Ağustos aylarında nitel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda bahse konu olan öğretmenlere uygulanan anket formu iki bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturan öğretmenlerin demografik bilgilerini ve meslekleri ile ilgili bilgilerini belirtebilecekleri sorulara, ikinci bölümde ise öğretmenlerin motivasyonlarını ölçmek için “İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği” maddelerine yer verilmiştir. Google Form ile elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.

Yapılan çalışma sonucunda öğretmenlerin içsel motivasyonlarının ($\bar{X}=4,19$), dışsal motivasyonlarından yüksek olduğu ($\bar{X}=3,29$) genel motivasyon düzeylerinin ise orta düzeyde olduğu ($\bar{X}=3,63$) belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin cinsiyet, medeni durum, çocuk sayısı, görev yapılan okul bakımından farklılaşmadığı ($p>0,05$); yaş, mesleki kıdem bakımından farklılaştığı belirlenmiştir ($p<0,05$).

Anahtar kelimeler: İçsel ve Dışsal Motivasyon, Motivasyon, Öğretmen

Abstract:

“Examination Of Classroom Teachers’ Motivation Levels For Live Online Lessons During The Pandemic Period” was produced from the Non-Thesis Master’s Term Project (Dumlupınar University Graduate Education Institute (2021).

With the study, it was aimed to examine the motivation levels of classroom teachers working in public and private schools in the province of Izmir, affiliated to the Ministry of National Education, for online live lessons during the pandemic process. In this study, no study was found that deals with the motivations of classroom teachers for online live lessons during the epidemic process. It is thought that with the current study, a different perspective will be presented in terms of literature.

This study, which examines the motivation levels of classroom teachers for online live lessons during the pandemic period, was a qualitative research with 106 classroom teachers working in public and private schools in Izmir in July-August 2021. In this context, the questionnaire applied to the teachers in question was composed of two parts. In the first part, the questions that the teachers, who are the independent variables of the research, can specify their demographic information and their knowledge about their profession, and in the second part, the “Intrinsic and Extrinsic Motivation Scale” items are included to measure the motivation of the teachers. The data obtained with Google Form were analyzed with the SPSS package program.

As a result of the study, it was determined that teachers’ intrinsic motivation ($\bar{X}=4,19$) was higher than their external motivation ($\bar{X}=3,29$) and their general motivation level was moderate ($\bar{X}=3,63$). In addition, teachers’ motivation levels did not differ in terms of gender, marital status, number of children, and school ($p>0,05$); It was determined that there were differences in terms of age and professional seniority ($p<0,05$).

Keywords: Intrinsic and Extrinsic Motivation, Motivation, Teacher

Giriş:

Aralık 2019 itibariyle Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan yeni tip koronavirüs (Covid-19), dünya üzerinde ölümcül sonuçlara neden olmuştur. Bu salgın Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" olarak ilan edilmiştir. Başta sağlık sektörü olmak üzere birçok sektörü etkileyen koronavirüs, eğitim alanı da derinden etkilemiştir. Öğretmenlerin, çalışma koşullarını ev ortamına taşımaları ve bireylerin yapması gereken işleri dijital ortamda çevrim içi çalışarak yapmalarını zorunlu kılmıştır. Ancak çevrim içi çalışma hayatına geçiş çok kolay olmamakla birlikte, teknolojik ve bireye bağlı olarak değişkenlikler gösteren problemleri de beraberinde getirmiştir. Koronavirüs salgını sürecinde bireyin çalıştığı kurumun ve pozisyonun çevrim içi çalışma koşullarına uygun olup olmaması, çalışma hayatındaki pozisyonu ve statüsü, teknolojik cihazları kullanabilmesi ve bu cihazlara erişim sorunları, çalışan kişinin iş motivasyonunu etkilemiştir. Öğretmenlerin, Covid-19 virüsünün bulaşıcı etkilerinden korunmaları amacı ile birçok tedbir alınsa da insanların, hastalığa yakalanma riskinden dolayı kaygı düzeylerinde değişikliklere sebep olmuştur.

Teknoloji, insan yaşamını kolaylaştırmak için gerekli araç ve gereçlerin üretilmesi- ni sağlayan bir etkinliktir. Zamandan tasarruf sağlaması, üretimi artırması, bilginin tüm dünyaya yayılmasını sağlaması ve normal şartlarda ulaşılması güç şeyleri kolay ulaşılabilir kılması ile teknoloji, hayatın her alanında etkisini göstermiş ve giderek önem kazanmıştır (Gürdamar, Şehirli ve Topçuoğlu Ünal, 2020). Gelişmiş dünya düzeninde teknolojik ve sosyal değişimlerin paralelinde eğitim sisteminde yenilik ve değişimlere sürekli olarak uyum sağlayabilmek için reformlar yapılmaktadır (Öz, 2011). Türkiye'de de güncel gelişmeler takip edilerek bilgi ve teknoloji ile okullar donatılmaktadır (Kavcar, Oğuzkan ve Hasırcı, 2016).

Millî Eğitim Bakanlığı teknolojiyi eğitimle buluşturup "Eğitim Bilişim Ağı" (EBA) platformunu kurmuştur. Platformun amacı, okulda, evde ve ihtiyaç duyulan her ortamda eğitim alabilmek ve öğrencilerin üretmiş oldukları içeriklerinde sergilenmiş olduğu, öğrencilerin yaşlıları ile iletişime geçip birbirlerinin çalışmalarını görebildikleri ve birlikte ortak çalışmalar da üretebildikleri, aynı zamanda veli ve yöneticilerin de bu sürece katılabildikleri bir sistemdir (Saklan ve Ünal, 2019).

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak, eğitimdeki kullanım alanlarından biri de uzaktan eğitimidir. Uzaktan eğitim; öğretmen ve öğrencilerin birbirlerinden coğrafi olarak farklı konumlarda bulunmalarından doğmuş bir ihtiyaçtır. Uzaktan eğitimde öğretmen, öğrenci ve öğretim materyallerinin iletişim teknolojisi aracılığı ile bir araya geldiği eğitim şeklidir (Al ve Madran, 2004: 261). Uzaktan eğitimde amaç bireylerin mekan ve zaman sınırlaması olmadan kendilerini geliştirmek için istedikleri herhangi bir alanda eğitim alabilmelerini sağlamaktır (Çetin, Çakıroğlu, Bayılmış ve Ekiz, 2004: 146).

EBA öğrencilere bu imkanı sağlayan platformlardan biridir. Yüz yüze eğitimin olmadığı zamanlarda bir b planı olarak kullanılan uzaktan eğitim aynı zamanda birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Öğretmenler teknolojik olarak kısıtlanmış hissedebilirken öğrenciler ile iletişim kurmakta zorlanabilmektedirler (Fidan, 2020). Tüm bu zorluklar ve daha fazlası Covid-19 pandemi sürecinde gerçekleştirilen zorunlu uzaktan eğitim sürecinde de söz konusu hale gelmiştir. Eğitim teknolojilerinin

kullanımı ile öğretmen rollerde de değişim kaçınılmaz hale gelmiştir. Uzaktan eğitimde geleneksel öğretmen merkezli eğitimden ziyade daha çok öğrenci merkezli eğitim eğitime uyum bir yaklaşımdır. Değişimin verimli şekilde gerçekleşebilmesinde öğretmenin rolü de son derece önemlidir (Işık, Karacı, Özkaraca ve Biroğul, 2010).

Öğretmenlerin yeni yaklaşımlara karşı olumlu tutum göstermelerinde ülkemizdeki eğitim kalitesinin geleceği içinde önemli rol üstlenmektedir. Bu nedenlerle öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin bilgi düzeylerinin, eksikliklerinin ve düşüncelerinin de belirlenmesi son derece önem arz etmektedir.

Problem Cümlesi ve Alt Problem Cümleleri

Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrimiçi Canlı Derslere Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi alt problemleri; katılımcıların “yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sayısı, mesleki kıdem ve okul statüsü” değişkenlerine göre analiz edilecektir.

Alt Problemler

1. Öğretmenlerin motivasyonları ne düzeydir?
2. Öğretmenlerin motivasyonları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin motivasyonları yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Öğretmenlerin motivasyonları medeni durumlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Öğretmenlerin motivasyonlarının çocuk sayısına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
6. Öğretmenlerin motivasyonlarının mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
7. Öğretmenlerin motivasyonları görev yapılan okulun statüsüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Günümüz dünyasında teknolojik ve kitlesel iletişim araçları vb. gibi aletler vasıtası ile bilgi ve bilgiye ulaşma konusundaki hızlilik ve çeşitlilik artmış ve bu gelişmelerle birlikte geleneksel yöntem ve modellerin sınırlılıklarının ve çeşitli engellerinin sorgulanmasını beraberinde getirmiş; bu da eğitimde yeni model ve yöntemlerin öğrenme/ öğretim süreçlerinde kullanılması sonucunu doğurmuştur. İşte bu modellerden biri de çevrimiçi eğitimdir.

Covid-19 pandemi sürecinde sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi canlı derslere yönelik motivasyon düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmanın öğretmenlerin motivasyon düzeyleri incelenerek elde edilen sonuçlar doğrultusunda çözüm önerilerinde bulunmak ve alan ile ilgili yapılan çalışmalara katkı sağlamak araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

Pandemi Kavramı

Herhangi bir bölgede ortaya çıkan ve dünya üzerinde yayılan salgınlara genel olarak pandemi adı verilmektedir (World Health Organisations [WHO], 2010; Parıldar, 2020). Sıklıkla veba ve salgın kavramları ile karşılaştırılmaktadır. Oysaki pandemi, veba ve salgın kelimeleri arasında anlam bakımından oldukça belirgin farklar vardır. Pandemi ilanından itibaren tüm dünyada ekonomik ve sağlık alanında olduğu gibi eğitim ve sosyal alanda da çeşitli sorunlar yaşanmıştır. Tüm dünyada hızla yayılan Covid-19 vaka sayıları ile birçok ülkede de toplumsal endişeler ve kaygılar yaşanmıştır. Ayrıca Covid-19 pandemisi nedeniyle uluslararası endişeler yaşanmakta, birçok işyeri kapatılma noktasına gelmiştir. Geçmişten bu yana yaşanan pandemi ile benzer pandemiler yaşanmıştır. 1918-1919 yılları arasında grip pandemisi olarak bilinen İspanyol Gribi de bunlardan biridir. Bu pandemi de 20. yüzyılın en ölümcül pandemisi olarak bilinmekte ve grip virüsü milyonlarca kişinin ölümüne neden olmuştur (WHO, 2010).

COVID-19 Virüsü

2019 yılının sonlarında Çin'in Hubei eyaletindeki Wuhan şehrinde bir grup pnömoni vakasının nedeni olarak koronavirüs tespit edilmiş daha sonra DSÖ tarafından bildirimler yapılarak 11 Mart 2020'de de salgın ilan edilmiştir. Damlacık yoluyla bulaştığı bilinen virüs hapşırma, öksürme yoluyla yayılan partiküllerin insanların mukozalara temas etmesiyle bulaştığı görülmektedir. Şimdiye kadar kanıtlanmış herhangi bir antiviral tedavisi bulunmamaktadır. Tedaviye yaklaşım semptomatik olmakla birlikte eğer solunum sıkıntısı da varsa ilk oksijen tedavisi ile solunum sıkıntısı giderilmektedir. Hastalarda nadir olarak ciddi ateş yükselmesi, hipotansiyon, gastrointestinal semptomlar görülmektedir. İleri solunum desteği gereken hastalara ise tedavinin zorluğu ve diğer komplikasyonlar açısından yoğun bakım ünitesinde takip gereklidir (Üstün ve Özçiftçi, 2020).

COVID-19 Virüsünün Eğitime Etkileri

Covid-19 ile birlikte dünya genelinde 1.5 milyardan fazla öğrenci, 63 milyondan fazla öğretmen, karantina ve okulların kapanması ile birlikte en çok etkilenen grup olmuştur. Birçok ülkede bilgisayar, internet ve çevrimiçi platform eksiklikleri ile birlikte ve maliyetleri nedeni ile de dijital sınıfların kurulması mümkün olamamıştır. Covid-19'un neden olduğu eğitimde kesinti ile öğrenmenin ne derece etkilendiği de tartışılır hale gelmiştir. Mevcut okul kapanmalarının etkisi ile de daha az eğitim alınmıştır (Sezgin, 1991).

Pandemi Sürecinde Eğitim

Covid-19 pandemisinin en çok etkilediği alanlardan biri eğitimdir. Alınan önlemler çerçevesinde birçok ülkede yüz yüze eğitim sürdürülemez duruma geldiğinde eğitim uzaktan ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. İlk olarak nisan-haziran 2020 döneminde acil uzaktan eğitim, eylül 2020'den itibaren ise planlı uzaktan eğitim olarak sürdürülen eğitim beraberinde birçok kısıtlılıkları, tehditleri ve eşitsizlikleri ortaya çıkarmıştır. (Adıyaman, 2002).

Pandeminin çeşitli sektörlerdeki etkilerinin kontrol edilmesi hem öğrenciler hem de toplum için uzun süreli zararlara yol açacağından öğrenme yoksulluğundaki artış ile birlikte bütün neslin kendi potansiyeline ulaşmasında engellenmektedir. Okulu terke zorlanan ve eğitimde önemli düşüş yaşayan öğrenciler daha düşük yaşam boyu üretkenlik ile karşılaşacakları için eşitsizliğin artışı, muhtemelen yoksul ve dışlanmış hanelerden gelen öğrencilerin sorunlarının da daha büyük olacağı düşünülmektedir. Yoksulluktan kurtulmak için eğitime oldukça ihtiyaç duyan çocuklar için yaşanan kriz sebebiyle de bundan mahrum kalmaları da yüksek olacaktır (Kurnaz ve Seçemeli, 2020).

Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim genel anlamında öğretmenler ve öğrencilerin farklı zamanlarda ve mekanlarda bulunmalarından dolayı derslerin işlenmesi ve kolaylaşması için bilgi teknolojilerini aktif şekilde kullanıma dayalı öğrenim yöntemidir. Uzaktan eğitimi gerçekleştirebilecek platformlar arasında en yaygın olarak çevrimiçi öğretim yöntemleri ve televizyon tabanlı kurslar yer almaktadır (Kurnaz ve Seçemeli,2020). Bu nedenle uzaktan eğitime geçişle birlikte birçok ülkede çevrimiçi dersler ve tv yayınları aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Uzaktan eğitimin farklı uygulama biçimleri bulunsu da bunların arasında en yaygın olarak çevrimiçi öğrenme kullanılmaktadır. Bu bağlamda da dersler senkronik ve asenkronik olarak yürütülmektedir.

Motivasyon

Motivasyon terimi ilk kez 1880'li senelerin başlarında ruhbilimci araştırmacılar tarafından kullanılmıştır. Motivasyon kelimesi İngilizce'de motive olarak kullanılmakta ve dilimize de buradan geçmektedir (Çelik, 2010). Terim hareket etmek ve güdü anlamlarında kullanılmaktadır. Aynı şekilde yöneltme, harekete geçirme ve teşvik etme, isteklendirerek arzulanırma anlamlarında da kullanılmaktadır (Göksu, 2017). İlerleyen dönemlerde sosyal kuramcılar tarafından da araştırmalara konu olmuştur (Koçel, 2010).

Motivasyon bireylerin iş yapabilme arzusunu taşımaya ifade etmektedir (Cüceloğlu, 1991). Spesifik amaçlar doğrultusunda iş birliği yapan bireylerin uyumlu hale gelmesi, koordine edilmesi, yönlendirilmesi ve katılımcı atmosfer oluşturulması amacıyla sergilenen çaba ve uğraşların tamamı da motivasyon olarak tanımlanmaktadır (Çelik, 2010).

Motivasyon Türleri

Bireylerin motive olmalarında birçok etken katkıda bulunmaktadır. Araştırmacılar motivasyonun temel mekanizmaları konusunda fikir birliğine varmamış olsalar da belirli teorileri bilmek motivasyondan kaynaklanan sorunların çözümüne ışık tutabilmektedir. Bu da motivasyon tarzının belirlenmesini sağlamaktadır. Motivasyon türleri; içsel motivasyon ve dışsal motivasyon olarak ikiye ayrılmaktadır (Aytaç, 2008).

İçsel Motivasyon

İçsel motivasyon işin doğası ile ilgili olup işin kendisinden kaynaklanmaktadır. İşin çalışanlar açısından önemi işten aldıkları haz, sorumluluk duygusu, işe katılım, yetenekleri kullanma fırsatı ve performanslarıyla ilgili olarak aldıkları geri dönüşler içsel motivasyon faktörleridir (Özkal, 2013). İçsel motivasyon görev karşılığında kazanım beklemeksizin yapılmış olan görevin kendisi içerisinde var olan ödüllerden dolayı yapılmaktadır. Kısaca içsel motivasyonda kişiler görevlerini yerine getirirken haz almaktadır yani yaptıkları işten mutlu olmaktadır (Dede ve Argün, 2004). Çalışanlar işlerini keyifle yapıyorsa bu durumdaki motivasyonları içseldir. Bu çalışanlar işletmeler açısından önemli konumdur. Çünkü daha istekli çalıştıklarından verimleri de daha fazladır (Eroğlu, 2018).

Dışsal Motivasyon

Yapılan işin karşılığı olarak bir şey elde ediliyor ise bunlar dışsal motivasyondur. İş karşılığında elde edilen ücret, maaş, mevki, itibar vb. Dışsal ödülleri ifade etmektedir. Çalışanların yaptıkları iş karşılığında elde ettikleri maaş dışsal edinimlerdir. Dışsal motivasyon araçlarının birinci boyutu sosyal motivasyon araçları ile ilgili iken; ikinci boyutu da örgütsel araçlarla ilgilidir (Eroğlu, 2018). Sosyal motivasyon boyutunda çalışanlar arasındaki ilişkilerde arkadaşlık ve yardımseverlik ile amir desteği mevcutken; örgütsel boyutta ise iş performansını artırma amacı ile örgütler tarafından sunulmuş ücret eşitliği ve terfi imkanı, iş güvencesi vb. Faktörler yer almaktadır (Özdaşlı ve Akman, 2012).

Motivasyon Araçları

Örgütsel etkinliği yükseltmede ve verimliliği artırmada, motivasyondan yararlanmak mümkündür (Karadağ, 2012). Sapançalı (1992)'ya göre motivasyon araçları üç grupta incelenmektedir.

Ekonomik Motivasyon Araçları

Gedik (2018)'e göre insanların belirli yaşam standartlarına erişmesi ve yaşamlarını devam ettirebilmesi için para kazanmaya ihtiyaçları vardır. Ancak para kazanabilmek için, bir işte çalışılması gereklidir. Gök (2020)'e göre iş motivasyonunun arttırılmasında belirli iş karşılığında alınan para önemli bir araç olarak görülmektedir. Özmutf ve

Aktekin (2016)'e göre ekonomik motivasyon araçlarından bazıları; ücret artışı, primler ve sosyal yardımlar şeklinde sıralanmaktadır. Öztürk ve Dünder (2003) tarafından yapılan bir çalışmada çalışanlara yapılan ücret artışları, para ödülleri iş motivasyonunu arttırırken, ücret adaletsizliğinin çalışanların iş motivasyonunu olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Psikososyal Araçlar

Özmutaf ve Aktekin (2016)'a göre çalışan bir bireyin örgüt içerisinde rahat hareket edebilmesi, işin sağlamış olduğu sosyal statü, çalışanın yöneticiler tarafından takdir edilmesi ve yöneticilere kolaylıkla ulaşım sağlaması motivasyonda kullanılan psikososyal araçlar olarak tanımlanmaktadır. Karabekir (2016) ve Öztürk ve Dünder (2003)'a göre; çalışan bireylerinin yapmış olduğu çalışmaların yöneticiler açısından beğenilmesi, çalışanların yöneticileri ile iyi ilişkiler içerisinde bulunması, çalışanın kendisini örgüte bağlı hissetmesi gibi öğeler çalışanların iş motivasyonuna olumlu olarak etki etmektedir.

Örgütsel ve Yönetimsel Araçlar

Özmutaf ve Aktekin (2016)'e göre örgüt içerisinde amaçların belirlenmesi, her bir çalışana verilen yetkinin ve sorumluluğun eşit olması, her bir çalışandan iş ile ilgili görüş ve fikirlerin alınması gibi unsurlar çalışan bireylerin iş motivasyon düzeylerini arttırmaktadır. Ayrıca Öztürk ve Dünder (2003)'a göre örgütlerde veya işletmelerde yöneticilerin her bir çalışana adil bir biçimde davranması, iş ile ilgili gerekli olan çalışma ortamının sağlanması, iyi bir örgüt kültürünün olması ve çalışanın örgütsel bağlılığını arttırmaya yönelik yapılan çalışmalar, çalışan bireylerin iş motivasyonu düzeylerine olumlu yönde etki etmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli ortaya konularak, araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, veri toplama araçları, geçerlilik güvenilirliği, verilerin toplanması ve veri çözümleme tekniklerine detaylı olarak yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde çevrim içi derslere yönelik motivasyon düzeylerinin incelendiği çalışmada nitel araştırma yönteminden faydalanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmada İzmir ilinde görev yapan öğretmenler evreni oluştururken, amaçlı örneklem yoluna gidilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi de tam olarak nitel araştırma sürecinde ortaya çıkmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu örneklemede seçim

için önemli olan ölçütler belirlenirken bu ölçütlere göre de örneklemin araştırmanın evrenini tüm nitelikleri ile temsil ettiği düşünülmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bunlardan dolayı da araştırmada amacına uygun örneklem yoluna gidilerek seçilen örneklem ile görüşmeler yapılmıştır.

Her branşta olduğu gibi sınıf öğretmenlerinin de motivasyon kaynaklarının ve motivasyon düzeylerinin araştırılması ve bu sektörde alışmakta olan diğer öğretmenlerin de ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması son derece önemlidir.

Araştırma evreni araştırmanın amacına uygun olarak pandemi sürecinde uzaktan eğitim yapmakta olan öğretmenlerden oluşmaktadır. Oluşturulan anket elektronik ortamda (Google form), 2021 Temmuz-Ağustos aylarında öğretmenlere iletilmiştir. Ancak 106 kişiden yanıt alınmıştır. Dolayısıyla araştırmanın örneklemini İzmir ilinde görev yapmakta 106 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda bağımlı ve bağımsız değişkenlere ilişkin verileri elde edebilmek için araştırmacı tarafından bir anket formu geliştirilmiştir. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturan öğretmenlerin demografik bilgilerini ve meslekleri ile ilgili bilgilerini belirtebilecekleri sorulara yer verilmiştir. Bu sorular; cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, mesleki kıdem ve görev yapılan okulun statüsü ile ilgili sorulardır.

Anketin ikinci bölümünde öğretmenlerin motivasyonlarını ölçmek için “İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği” maddelerine yer verilmiştir. Motivasyon Ölçeğinin kuramsal temeli, Mottaz (1985) tarafından geliştirilen motivasyon modeline dayanmaktadır. Dündar, Özutku ve Taşpınar (2007) tarafından uyarlanan ölçek toplam 24 maddeden oluşmaktadır. 5’li Likert tipinde olan ölçeğin içsel motivasyon araçları (ilk 9 madde) ve dışsal motivasyon araçları (son 15 madde) olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliliği faktör analizi ile incelenmiştir. Ölçeğin dışsal motivasyon araçları boyutu; yardımseverlik, arkadaşlık, iş arkadaşlarının desteği, ücret çeşitliliği, çalışma ortamı ile ilgili sunulan kaynakların yeterliği, yükselme fırsatları ve iş güvencesi gibi sosyal ve örgütsel motivasyon araçlarını kapsamaktadır. Ölçeğin içsel motivasyon araçları boyutu ise; işte bağımsızlık, işin ilgi çekici ve zorlayıcı olması, sorumluluk, çeşitlilik, işin çalışan açısından önemi, performans ile ilgili geri bildirimlerin sunulması, kişinin yetenek ve becerileri ile ilişkili motivasyon araçlarını kapsamaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, içsel ve dışsal araçlara bağlı motivasyonun yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Veri toplanması sürecinde, ölçek Google Form aracılığıyla form haline getirilerek katılımcılara ön bilgilendirme yapılarak elektronik ortamda iletilmiştir. Böylelikle katılımcıların gizliliği ve gönüllülüğü sağlanırken, geleneksel iletişim yöntemlerinden kaynaklanan gecikmeler yaşanmamıştır. Kartopu yöntemi kullanılarak öğretmenlerin formu meslektaşları ile paylaşmaları sağlanmıştır. Google Form aracılığıyla 106 veri elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla çarpıklık basıklık katsayısına bakılarak ölçekteki her madde değerinin -1 ve +1 arasında olduğu belirlenmiştir. Test sonucunda varsayımların homojen olduğuna ($p>0,05$) karar verilmiştir. Bilgilerin sonucunda verilerin normallik varsayımına uygun olduğu belirlenerek parametrik testlerin kullanılabilmesine ve elde edilen verilerin evren parametrelerine genellenebileceği sonucuna varılmıştır.

Katılımcı öğretmenlerin demografik özelliklerinin motivasyonlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için parametrik testlerden faydalanılmıştır. Araştırma kapsamına kullanılan istatistiklerde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak belirlenmiştir ve araştırmanın tüm istatistiksel işlemlerinde SPSS paket programından yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın genel amacı doğrultusunda belirlenen alt problemlerin çözümü için parametrik testlerden faydalanılarak gerçekleştirilen analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Sonuçlar tablolar halinde açıklanarak özetlenmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Grup	Alt Grup	Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	70	66,0
	Erkek	36	34,0
Yaş	21-30	11	10,4
	31-40	35	33,0
	41-50	41	38,7
	51 yaş ve üzeri	19	17,9
Medeni durum	Evli	95	89,6
	Bekar	11	10,4
Çocuk sayısı	0	17	16,0
	1	21	19,8
	2	58	54,7
	3 ve üzeri	10	9,4
Mesleki kıdem	5 ve daha az	9	8,5
	6-10	6	5,7
	11-19	39	36,8
	20 ve daha fazla	52	49,1
Görev yapmakta olduğunuz okulun statüsü	Devlet okulu	96	90,6
	Özel okul	10	9,4
Toplam			100

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların %66,0’sının kadın (n=70), %34,0’ünün erkek (n=36); %38,7’sinin (n=41) 41-50 yaş aralığında, %33,0’ünün (n=35) 31-40 yaş aralığında, %17,9’unun (n=19) 51 yaş ve üzeri, %10,4’ünün ise 31-30 yaş aralığında; %89,6’sının (n=95) evli, %10,4’ünün (n=11) bekar; %54,7’sinin (n=58) 2 çocuğa sahip olduğu, %19,8’inin (n=21) 1 çocuğa sahip olduğu, %16,0’sının (n=17) hiç çocuğa sahip olmadığı ve %9,4’ünün (n=10) 3 ve üzeri çocuğa sahip olduğu; %49,1’inin (n=52) 20 ve daha fazla mesleki kıdeme sahip olduğu, %36,8’inin (n=39) 11-19 yıl arası mesleki kıdeme sahip olduğu, %8,5’inin (n=9) 5 ve daha az mesleki kıdeme sahip olduğu, %5,7’sinin ise 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olduğu (n=6) görülmektedir.

Tablo 2. İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeğinin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayıları

Boyutlar	Madde sayısı	Cronbach Alfa
İçsel Motivasyon Araçları	9	0,848
Dışsal Motivasyon Araçları	15	0,788
Ölçeğin Geneli	24	0,849

Bu araştırmada ölçeğin güvenilirliği iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak incelenmiştir (Tablo 2) elde edilen iç tutarlılık katsayısının 0,7’den büyük olması beklenirken bu değerden düşük katsayıların ölçeğin güvenilirliğinin zayıf olduğunu gösterir. İç tutarlılık katsayısının 0,8’den büyük olması da ölçeğin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Tavşancıl, 2020). Araştırmadan elde edilen katsayı değerlerinin ölçeğin iç tutarlılığına bağlı güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeğine İlişkin İstatistiksel Bilgileri

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği	n	Minimum (Min.)	Maksimum (Maks.)	Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (ss)
İçsel Motivasyon	106	1,67	5,00	4,19	,57
Dışsal Motivasyon	106	1,67	4,40	3,29	,53
Toplam	106	2,29	4,58	3,63	,469

Tablo 3’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların içsel ve dışsal motivasyon ölçeğinin alt boyutlarından elde etmiş oldukları puanlar incelendiğinde; içsel motivasyon boyutundan \bar{X} =4,19 değerini, dışsal motivasyon ölçeğinden ise \bar{X} =3,29 değerini, ölçeğin tamamından ise \bar{X} =3,63 değerini elde ettikleri görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Cinsiyet Durumu Açısından İncelenmesi

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği		n	\bar{X}	ss	t	p
İçsel Motivasyon	Kadın	70	4,23	,47	,973	,333
	Erkek	36	4,11	,73		
Dışsal Motivasyon	Kadın	70	3,23	,53	-1,752	,083
	Erkek	36	3,42	,51		
Toplam	Kadın	70	3,60	,43	-,791	,431
	Erkek	36	3,68	,52		

Yukarıda Tablo 4’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin içsel ve dışsal motivasyonlarının cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır ve teste göre öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin cinsiyet bakımından farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 5. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Yaş Durumu Açısından İncelenmesi

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği		n	\bar{X}	ss	F	p
İçsel Motivasyon	21-30	11	4,37	,40	4,415	,006*
	31-40	35	3,95	,68		
	41-50	41	4,21	,50		
	51 yaş ve üzeri	19	4,48	,39		
Dışsal Motivasyon	21-30	11	3,26	,70	4,233	,007*
	31-40	35	3,05	,52		
	41-50	41	3,45	,45		
	51 yaş ve üzeri	19	3,41	,48		
Toplam	21-30	11	3,68	,51	5,329	,002*
	31-40	35	3,39	,46		
	41-50	41	3,73	,42		
	51 yaş ve üzeri	19	3,81	,38		

Tablo 5’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının yaş değişkeni bakımından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizine (ANOVA) göre; katılımcı öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin yaş bakımından farklılaştığı görülmektedir ($p<0,05$).

Tablo 6. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Medeni Durum Açısından İncelenmesi

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği		n	\bar{X}	ss	t	p
İçsel Motivasyon	Evli	95	4,18	,58	-,301	,764
	Bekar	11	4,24	,48		
Dışsal Motivasyon	Evli	95	3,29	,52	,153	,879
	Bekar	11	3,27	,62		
Toplam	Evli	95	3,63	,47	-,029	,977
	Bekar	11	3,63	,44		

Tablo 6’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının medeni durum değişkeni bakımından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testine göre; katılımcı öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin medeni durum bakımından farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 7. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Çocuk Sayısı Açısından İncelenmesi

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği		n	\bar{X}	ss	F	p
İçsel Motivasyon	0	17	4,05	,51	,446	,721
	1	21	4,26	,37		
	2	58	4,19	,61		
	3 ve üzeri	10	4,23	,77		
Dışsal Motivasyon	0	17	3,11	,63	,957	,416
	1	21	3,38	,54		
	2	58	3,29	,51		
	3 ve üzeri	10	3,40	,44		
Toplam	0	17	3,47	,46	1,004	,394
	1	21	3,71	,41		
	2	58	3,63	,48		
	3 ve üzeri	10	3,71	,51		

Tablo 7’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının çocuk sayısı değişkeni bakımından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizine (ANOVA) göre; katılımcı öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin çocuk sayısı bakımından farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 8. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Mesleki Kıdem Açısından İncelenmesi

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği	n	\bar{X}	ss	F	p	
İçsel Motivasyon	5 ve daha az	9	4,45	,21	3,074	,031*
	6-10	6	4,11	,60		
	11-19	39	3,99	,66		
	20 ve daha fazla	52	4,30	,49		
Dışsal Motivasyon	5 ve daha az	9	3,31	,77	2,741	,047*
	6-10	6	2,95	,53		
	11-19	39	3,16	,47		
	20 ve daha fazla	52	3,42	,50		
Toplam	5 ve daha az	9	3,74	,53	3,596	,016*
	6-10	6	3,38	,35		
	11-19	39	3,47	,45		
	20 ve daha fazla	52	3,75	,44		

Tablo 8’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının mesleki kıdem değişkeni bakımından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizine (ANOVA) göre; katılımcı öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin mesleki kıdem bakımından farklılaştığı görülmektedir ($p < 0,05$).

Tablo 9. Katılımcıların İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği ve Alt Boyutlarının Görev Yapılan Okul Açısından İncelenmesi

İçsel ve Dışsal Motivasyon Ölçeği	n	\bar{X}	ss	F	p	
İçsel Motivasyon	Devlet okulu	96	4,18	,57	-,619	,537
	Özel okul	10	4,30	,58		
Dışsal Motivasyon	Devlet okulu	96	3,29	,54	-,229	,819
	Özel okul	10	3,33	,45		
Toplam	Devlet okulu	96	3,62	,47	-,447	,656
	Özel okul	10	3,69	,37		

Tablo 9’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının görev yapılan okul değişkeni bakımından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testine göre göre; katılımcı öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin görev yapılan okul bakımından farklılaşmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri, verileri, bulguları ve ilgili alan yazın boyutunda gerçekleştirilen tartışma bölümüne yer verilmiştir. Bu bölümde araştırmanın sonucundan elde edilen bulgular ışığında sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuç:

1- Araştırmanın birinci alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları ne düzeydedir?

Katılımcıların içsel motivasyon boyutundan $\bar{X}=4,19$ değerini, dışsal motivasyon ölçeğinden ise $\bar{X}=3,29$ değerini, ölçeğin tamamından ise $\bar{X}=3,63$ değerini elde ettikleri görülmektedir. Gün ve Turabik'in (2019) yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının olası benliklerinin öğretme motivasyonları üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmasında aday öğretmenlerin öğretme motivasyonları orta yüksek düzeyde olup, bu çalışmaya benzer olarak içsel motivasyonlarının dışsal motivasyon algılarından daha yüksek ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayık ve Ataş'ın (2014) yaptıkları çalışmada ise bu çalışmadan farklı olarak öğretmen adaylarının öğretme motivasyonlarının orta düşük düzeyinde, içsel motivasyonlarının orta düşük düzeyinde, dışsal motivasyonlarının ise düşük düzeyinde olduğu bulgusunu elde etmiştir.

2- Araştırmanın ikinci alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının cinsiyet değişkeni bakımından farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Recepoğlu (2013) yapmış olduğu çalışmada, öğretmenlerin motivasyonlarının cinsiyet açısından manidar bir farklılık oluşturmadığını tespit etmiştir. Avcı (2019) tarafından yapılan çalışmanın sonucuna göre beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin öğretme motivasyonu puanları ortalamaları arasında kadınlar ile erkekler arasında istatistiksel olarak manidar bir fark olmadığına ulaşılmıştır. Gök (2020), öğretmenlerin iş motivasyonu ölçeğine vermiş oldukları cevapların cinsiyete göre herhangi bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile Gök (2020) tarafından elde edilen sonuçlar benzerlik göstermektedir.

3- Araştırmanın üçüncü alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının yaş değişkeni bakımından farklılaştığı görülmektedir ($p<0,05$). Recepoğlu (2013) yaptığı çalışmada öğretmenlerin sahip olduğu motivasyonların yaş açısından değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Avcı'nın (2019) yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin yaş açısından öğretme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Gök (2020), öğretmenlerin iş motivasyonu ölçeğine vermiş oldukları cevapların yaşa göre herhangi bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile Gök (2020) tarafından elde edilen sonuçlar benzerlik göstermemektedir.

4- Araştırmanın dördüncü alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının medeni durum değişkeni bakımından anlamlı farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

5- Araştırmanın beşinci alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının çocuk sayısı değişkeni bakımından anlamlı farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

6- Araştırmanın altıncı alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının mesleki kıdem değişkeni bakımından farklılaştığı görülmektedir ($p<0,05$). Ateş, Yıldız ve Yıldız (2012) İstanbul Adalar ve Güngören ilçelerinde ilköğretim okullarında görev yapan 97 öğretmenin iş motivasyonu düzeylerini incelemişlerdir. Ateş, Yıldız ve Yıldız (2012) tarafından yapılan bu çalışmada sonuç olarak, mesleki deneyim değişkeni 10 yıldan fazla olan öğretmenlerin, Mesleki deneyim süreleri 10 yıldan az olan öğretmenlere oranla, iş motivasyonu düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Avcı'nın (2019) yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki kıdemleri bakımından öğretim motivasyonlarında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Recepoğlu (2013) ve Ayaydın ve Tok (2015) tarafından yapılan benzer çalışmada, mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin motivasyon en yüksek düzeydedir. Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin motivasyon seviyeleri oldukça yüksektir. Bu çalışmada elde edilen bulguların aksine Gök (2020), öğretmenlerin iş motivasyonu ölçeğine vermiş oldukları cevapların çalışma süresine göre herhangi bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile Gök (2020) tarafından elde edilen sonuçlar benzerlik göstermemektedir.

7- Araştırmanın yedinci alt problemi; Öğretmenlerin motivasyonları görev yapılan okulun statüsüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların içsel ve dışsal motivasyonlarının görev yapılan okul değişkeni bakımından anlamlı farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Altay'ın (2019) müzik öğretmenlerinin mesleki memnuniyet ve öğretim motivasyonlarını incelediği çalışmada öğretmenlerin çalıştıkları kurumun özel okul veya devlet okulu olmasına göre hem içsel hem de dışsal motivasyonları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır. Güzel diğerlerinin (2010) yapmış olduğu çalışmada okul türü değişkenine göre öğretmen motivasyon puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Birçok sektörde sokağa çıkmanın yasak olduğu dönemde eğitimcilerin çalışmalarına evlerinden devam ettiği düşünüldüğünde kendi çocuklarının da eğitim konusunda

desteklenmesinde sorunlar yaşanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeterince desteklenmeyen eğitimciler bu süreçte çevrimiçi canlı derslere kendi imkanları ile giderek uzaktan eğitim sürecini hangi pedagojik yöntemle ders anlatacakları konusunda zorluklar yaşamışlardır ve motivasyonlarında düşüş yaşanmıştır.

Eğitimciler teknik problemler yaşarken aynı zamanda çevrimiçi derslere bağlanmakta sorunlar yaşayan öğrenciler ve velilere de teknik destek vermek zorunda kalmışlardır. Süreçte yaşanan sıkıntılar ile sürekli yüz yüze kalan eğitimciler gece yarısına kadar veliler ve öğrenciler ile kişisel telefonlarından iletişim kurmak zorunda kalmışlar, tüm bunları eğitimcilerde motivasyon kaybına neden olmuştur.

Öneriler:

Çalışmanın sonuçları ve yöntemi açısından araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitimde çevrim içi canlı derslerde eğitim ile ilgili hizmet içi eğitimler verilerek alt yapı desteğinin sağlanması ve eğitimcilerin kendilerinden kaynaklı eksiklikleri gidermeleri için gereken çabayı göstermeleri önerilebilir.

Benzer konularda yapılacak çalışmalarda çevrim içi eğitimin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi, ilgi ve tutum gibi duyuşsal ve bilişsel özelliklerine etkilerine yönelik çalışmalarında yapılması önerilebilir. Bu bölümde öneriler, araştırma sonuçlarına göre ve ilerde yapılması muhtemel araştırmalar biçiminde sırasıyla ifade edilmiştir.

Kaynakça:

ADIYAMAN, Zehra, (2002), “Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi”, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, I, 11: 92-97.

AL, Umut. ve Rafet Orçun MADRAN, (2014), “Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemleri: Sahip Olması Gereken Özellikler Ve Standartlar”, *Bilgi Dünyası*, V, 2: 259-271.

ATEŞ, Hamza, YILDIZ, Bora. ve Harun. YILDIZ, (2012), “Herzberg’in Çift Faktör Kuramı Kamu Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Motivasyon Algılarını Açıklayabilir mi? Ampirik Bir Araştırma”, *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, II, 7: 147-162.

AVCI, Oğuzhan, (2019), “Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenleri İle Diğer Branş Öğretmenlerinde Öğretme Motivasyonu Ve Öğretmen Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla*: Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

AYAYDIN, Muzaffer. ve Hidayet. TOK, (2015), “Motivasyonu Etkileyen Faktörlere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi”, *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, X, 11: 187-200.

AYIK, Ahmet. ve Öznur. ATAŞ, (2014), “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Öğretme Motivasyonları Arasındaki İlişki”, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, IV, 1: 25-43.

CÜCELOĞLU, Doğan, (1991), *İnsan Ve Davranışı*, İstanbul: Remzi Kitapevi.

ÇELİK, Pınar, (2010), “İşgörenlerin Motivasyon Düzeyleri İle İş Tatmini Ve İşe Devam İlişkisi Üzerine Turizm Sektöründe Bir Uygulama”, *Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya*: Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

ÇETİN, Özdemir, ÇAKIROĞLU, Murat, BAYILMIŞ, Cüneyt. ve Hüseyin. EKİZ, (2004), Teknolojik Gelişme İçin Eğitimin Önemi Ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, III, 3: 144-147.

DÜNDAR, Süleyman, ÖZUTKU, Hatice. ve Fatih. TAŞPINAR, (2007), “İçsel Ve Dışsal Motivasyon Araçlarının İşgörenlerin Motivasyonları Üzerindeki Etkisi: Ampirik Bir İnceleme”, *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, II, 2: 107-119.

GEDİK, Tarık, ÇİL, Muhammet, KORKUT, Derya Sevim, KAYA, YÜKESELEN, Melek. ve Bircan. ŞİMŞEK, (2018), “Düzce Orman Ürünleri Sanayi Yöneticilerinin İş Motivasyonu Üzerine Bir Araştırma”, *Türkiye Ormanlık Dergisi*, XIX, 1: 91-97.

GÖK, Mehmet, (2020), “Ortaokullarda Yetenek Yönetiminin Uygulanma Düzeyi İle İş Motivasyonu Ve Örgütsel Yabancılaşma Düzeylerinin İncelenmesi”, *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bişkek*: Yayınlanmış Doktora Tezi.

GÖKSU, Sıtkı, (2017), *Başarı ve motivasyon*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.

GÜN, Feyza. ve Tuğba. TURABİK, (2019), “Öğretmen Adaylarının Olası Benliklerinin Öğretme Motivasyonları Üzerindeki Etkisi”, *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, VIII, 1: 214-234.

GÜZEL Hatice, ÖZDÖL, Mümüne Ferda. ve İmran. ORAL, (2010), “Öğretmen Profillerinin Öğrenci Motivasyonuna Etkisi”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24: 241-253

KARABEKİR, Münire, AKÇAY, Abdülkadir. ve Bayram. ÖZHASAR, (2016), “Kamu Çalışanlarının Örgütsel Güven Düzeyleri İle İş Motivasyon Araçları Arasındaki İlişki”, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, VIII, 1: 131-139.

KAVCAR, Cahit, OĞUZKAN, Ferhan. Ve Sevil. HASIRCI, (2016), *Türkçe Öğretimi: Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin*, Ankara: Anı Yayıncılık.

ÖZ, Feyzi, (2011), *Uygulamalı Türkçe öğretimi*, Ankara: Anı Yayıncılık.

ÖZDAŞLI, Kürşat. ve Hüseyin. AKMAN, (2012), “İçsel Ve Dışsal Motivasyonda Cinsiyet Ve Örgütsel Statü Farklılaşması: Türk Telekomünikasyon A.Ş. Çalışanları Üzerinde Bir Araştırma”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, IV, 7: 73-81.

ÖZKAL, Neşe, (2013), “Sosyal Bilgilere İlişkin İçsel Ve Dışsal Güdülerin Öz Yeterlik Ve Başarı Yönelimlerine Göre Yordanması”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIII, 27: 96-105.

ÖZTÜRK, Zekai. ve Hakan. Dündar, (2003), “Örgütsel Motivasyon Ve Kamu Çalışanlarını Motive Eden Faktörler”, *CÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, IV, 2: 57-67.

PARILDAR, Hülya, (2020), “Tarihte Bulaşıcı Hastalık Salgınları”, *Tepecik Eğit. ve Araştırma Hastanesi Dergisi*, 30: 19-26.

RECEPOĞLU, Ergün, (2013), “Öğretmenlerin iş motivasyonlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi”, *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü Dergisi*, XXI, 2: 575-588.

SAKLAN, Hüseyin. ve Cezmi. Ünal, (2019), “Dijital Eğitim Platformları Arasında Eba'nın Yeri İle İlgili Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Görüşleri”, *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXXVIII, 1: 19-34.

SAPANCALI, Faruk, (1992), “İşletmelerde Kullanılan Özendirici Araçların Güdülenme Üzerine Etkisi”, *İzmir: D.E.Ü. Yayınları*.

SERÇEMELİ, Murat. ve Ersin. KURNAZ, (2020), “Covid-19 Pandemi Döneminde Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim Ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma”, *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi*, IV, 1: 40-53.

SEZGİN, Osman, (1991). *Üçüncü Neslin Eğitimi*, Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları.

ŞEHİRLİ, Atike Şule, GÜRDAMAR, Tuğçe Nur. ve Fulya. TOPÇUOĞLU ÜNAL, (2020), “Uzaktan Eğitim Sürecinde Kullanılan Eba'da Yer Alan Türkçe Dersi Okuma Becerisi İle İlgili Öğretmen Görüşleri”, *International Journal Of Language Academy*, VIII, 4: 168-186.

TAVŞANCIL, Ezel, (2002), *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.

TAVŞANCIL, Ezel. ve Ayşe Esra. ASLAN, (2001), *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.

ÜSTÜN, Çağatay. ve Seçil. Özçiftçi, (2020), “Covid-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam Ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması”, *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, XXV, 1: 143-145.

YILDIRIM, Ali. ve Hasan. Şimşek, (2011), *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

“Examination Of Classroom Teachers’ Motivation Levels For Live Online Lessons During The Pandemic Period” was written as Non-Thesis Master’s Term Project. (Dumlupınar University Post Graduate Education Institute (2021).

With the study, it was aimed to examine the motivation levels of classroom teachers for online live lessons during the pandemic period. A quantitative research was conducted with 106 classroom teachers working in Izmir. In this context, demographic information form and “Intrinsic and Extrinsic Motivation Scale” were applied to the teachers in question. The data obtained with Google Forms were analyzed with the SPSS package program.

As of December 2019, the new type of coronavirus (Covid-19), which emerged in Wuhan, China, has caused deadly results in the world. This epidemic has been declared as a “Pandemic” by the World Health Organization. The coronavirus, which affects many sectors, especially the health sector, has also deeply affected the field of education. It has made it compulsory for teachers to carry working conditions to the home environment and to do the work that individuals need to do by working online in a digital environment. However, although the transition to online working life is not very easy, it has brought with it problems that vary depending on technological literacy and individual competencies. The Ministry of National Education brought technology and education together and established the Education Information Network (EBA) platform. With the use of educational technologies, change in teacher roles has become inevitable. Distance education is a more student-centered approach to education rather than traditional teacher-centered education. Teachers’ positive attitudes towards new approaches play an important role in the future of education quality in our country. For these reasons, it is extremely important to determine the knowledge levels, deficiencies and thoughts of teachers about distance education.

In today’s world, the speed and diversity in accessing information and information through tools such as technology and mass media has increased, and these developments have brought with them the questioning of the limitations and various obstacles of traditional methods and models; This has resulted in the use of new models and methods in education in learning/teaching processes. One of these models is online education. This research, which was conducted to examine the motivation levels of classroom teachers for online live lessons during the Covid-19 pandemic process, aims to provide solutions in line with the results obtained by examining the motivation levels of teachers and contribute to the studies on the field.

In the general sense, distance education is a learning method based on the active use of information technologies for the processing and facilitation of lessons, since teachers and students are at different times and places. Among the platforms that can realize distance education, online teaching platforms and television-based courses are the most common. For this reason, with the transition to distance education, online courses and TV broadcasts have been actively used in many countries. Although there are different forms of application of distance education, online learning platforms are the most widely used among them. In this context, lessons are carried out synchronously and asynchronously.

Qualitative research method was used in the study, which examined the motivation levels of classroom teachers for online lessons during the pandemic period. In the research, while the teachers working in the province of Izmir were forming the universe, purposive sampling was used. In this sampling, while the criteria that are important for selection are determined, it is thought that the sample represents the universe of the research with all its qualities according to these criteria. For these reasons, interviews were conducted with the selected sample by using the sampling method suitable for the purpose of the research.

As in every branch, it is extremely important to investigate the motivation sources and motivation levels of classroom teachers and to reveal the needs of other teachers working in this sector. The research universe consists of teachers who are doing distance education during the pandemic process in accordance with the purpose of the research. The created questionnaire was sent to the teachers electronically (Google form) in July-August 2021. Responses were received from 106 people. Therefore, the sample of the research consists of 106 classroom teachers working in Izmir province.

In line with the general purpose of the research, a questionnaire form was developed by the researcher in order to obtain data on dependent and independent variables. The questionnaire form consists of two parts. In the first part, which constitutes the independent variables of the research, questions that teachers can specify their demographic and professional information are included. These questions are; questions about gender, age, marital status, number of children, professional seniority and the status of the school where they work. In the second part of the questionnaire, "Intrinsic and Extrinsic Motivation Scale" items were included to measure teachers' motivation. The theoretical basis of the Motivation Scale is based on the motivation model developed by Mottaz (1985). The scale, adapted by Dündar, Özutku and Taşpınar (2007), consists of a total of 24 items. The 5-point Likert-type scale has two dimensions: intrinsic motivation tools (first 9 items) and extrinsic motivation tools (last 15 items). The construct validity of the scale was examined by factor analysis. The extrinsic motivation tools dimension of the scale; It includes social and organizational motivational tools such as benevolence, friendship, support of colleagues, wage diversity, adequacy of resources offered about the working environment, opportunities for promotion and job security. The internal motivation tools dimension of the scale is; It includes motivation tools related to independence at work, interesting and challenging work, responsibility, diversity, importance of work for the employee, providing feedback on performance, and a person's abilities and skills. High scores obtained from the scale mean that motivation due to internal and external tools is high.

In order to determine whether the data obtained from the research were normally distributed or not, it was determined that the value of each item in the scale was between -1 and +1 by looking at the skewness and kurtosis coefficient. As a result of the test, it was decided that the assumptions were homogeneous ($p>0.05$). As a result of the information, it was determined that the data were suitable for the normality assumption, and it was concluded that parametric tests could be used and the obtained data could be generalized to the universe parameters. Parametric tests were used to determine whether the demographic characteristics of the participating teachers

differ according to their motivations. The level of significance in the statistics used in the research was determined as 0.05 and the SPSS package program was used in all statistical processes of the research.

As a result, it can be summarized as follows: Considering that educators continued their work from their homes during the period when curfew was prohibited, as in many sectors, there were problems in supporting their own children in education. Educators who were not adequately supported by the Ministry of National Education had difficulties in choosing the pedagogical method to teach the distance education process by entering the online live lessons with their own means, and their motivation decreased.

Educators had to provide technical support to students and parents who had problems connecting to online courses while having technical problems themselves. Educators, who were constantly confronted with the problems experienced in the process, had to communicate with parents and students on their personal phones until midnight, all of which caused a loss of motivation in educators.

In terms of the results and method of the study, the following suggestions can be made for researchers and practitioners: The Ministry of National Education can offer in-service training on online live lessons in distance education, providing infrastructure support and making the necessary effort for educators to make up for their own deficiencies. It can be suggested that studies on the effects of online education on students' academic achievement, affective and cognitive characteristics such as interests and attitudes should be carried out in similar studies. In this section, recommendations are expressed respectively based on the results of the research and in the form of future research.